

STABSNOTAT

Aktion: Bilag til FMI sagsoplæg

Emne

Oplæg til rammer for it-driftsplan 2022-2025

1. RESUME

Forsvarsministeriets Investeringskomite afholder møde den 2. juli 2021. KAKI er i tilknytning hertil anmodet om at opstille behov for økonomiske rammer til it-driften i perioden 2022-25.

De for nuværende forlig fastlagte økonomiske rammer for ITD har været på et utilstrækkeligt niveau for at kunne opretholde stabile systemer og it-understøttelse af forretningsprocesserne. Derfor har der været praksis for, at der sidst på året inden påbegyndelse af finansåret været ekstraordinært tildelt yderligere midler, ligesom der i løbet af i finansårene er tilført ekstra midler. Typisk har tildelingen af ramme været foretaget meget sent på året, hvilket har udfordret planlægningen af produktionen i KAKI.

Derudover har rammetildelingen været utilstrækkelig, og hverken dækket tekniske eller forretningsmæssige behov.

Der er således oparbejdet en væsentlig teknisk gæld, [REDACTED] [REDACTED] særligt ift. it-understøttelse af hjemmearbejde. [REDACTED]

På denne baggrund har KAKI 2020 og 2021 igangsat en række driftsstabiliseringsaktiviteter for ca. 30 mio. kr. Stabiliteten er øget, men der behov for fortsættelse af driftsstabiliseringen ind i 2022.

Med udgangspunkt i opgaven fra Forsvarsministeriet og med input fra de etablerede it-serviceudvalg opstilles 5 scenarier:

- 1: Imødekommelse af alle efterspurgte behov
- 2a: Imødekommelse af kun absolut nødvendige behov
- 2b: Yderligere reduktion i vedligehold
- 3: ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023
- 4: Uændrede rammer for 2022 og 2023.

KAKI indstiller fortsat styrket indsats ift. stabilisering og fornyelse af eksisterende platforme ligesom de Forretningsansvarlige fra serviceudvalgene indstiller til øget digitalisering gennem videreudvikling og yderligere udbredelse af eksisterende systemer. KAKI kan således ikke anbefale scenarie 2b - 4 [REDACTED]

Dato: 26. maj 2021

Enhed: FMI-KI-KOS
Sagsbeh.: FMI-KI-CHKOS
Sagsnr.: 2021/005922
Dok.nr.: 871944
Bilag: 4

Forsvarsministeriets Materiel- og
Indkøbsstyrelse
Lautrupbjerg 1-5
2750 Ballerup

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: +45 7281 4321
E-mail: fmi-ki-chkos@mil.dk

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] de utilstrækkelige rammer i scenarierne vil endvidere medføre en væsentlig opbygning af teknisk gæld, der vil skulle indfris i de efterfølgende år, hvilket vurderes samlet at blive dyrere end fastholdelse det i 2020-21 opbyggede tekniske niveau.

Med driftmæssige forpligtelser (betaling af licenser og driftsvederlag) for ca. 366 mio. kr. vil de lave rammer i de to scenarier også reducere muligheden for teknisk vedligehold af outsourcete systemer, som DeMars og HJV.DK. Dette bryder ikke med kontraktuelle forpligtelser, men vil kunne medføre at driftsleverandørerne ikke vil kunne leve op til deres driftsforpligtelser. Derudover vil det fjerne enhver form for budgetmæssig fleksibilitet, såfremt der måtte opstå andre driftsudfordringer eller prioriteter.

Såfremt koncernen måtte pege på disse scenarier vil FMI derfor efterfølgende foretage en indstilling om lukning af services, således rammen omprioriteres og anvendes til at drive de højst prioriterede services bedst muligt.

De 5 scenariers økonomiske behov på It-driftsplanen og den direkte effekt af og/eller den afledte risiko ved reduktion i budget ift. fuld inddækning af opstillede behov er opsummerede i nedenstående tabel.

Scenarier		2022		2023		Effekt/Risiko	
Nr	Beskrivelse	Budget	Merbehov	Budget	Merbehov	Forretning	Teknisk
1	Imødekomme af alle efterspurgte behov	667,5	234,9	673,9	229,3	INGEN	INGEN
2a	Imødekomme af kun absolut nødvendige behov	628,1	195,5	633,0	188,3	MELLEM	MELLEM
2b	Yderligere reduktion i vedligehold	552,1	119,4	549,5	104,9	STOR	MELLEM
3	ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023	532,6	100,0	544,6	100,0	MEGET STOR	STOR
4	Uændrede rammer for 2022 og 2023	432,6	0,0	444,6	0,0	MEGET STOR	MEGET STOR

KAKI personalekapacitet

I scenarie 1 og 2a vil der være opgaver, der kræver ressourcer til særligt opgave-/teamledelse, men også yderligere tekniske kompetencer er nødvendige for at kunne levere ift. alle opstillede behov.

Der er på den baggrund behov for tilførsel af 5,7 mio. kr. i kapacitetsløn.

Konsulentforbrugsramme

Indførelse af loft for konsulentforbrug i 2020 har medført væsentlig reduktion i KAKI mulighed for at skalere kapacitet til udførelse af drift og vedligehold.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Trods en forøgelse af forbrugsrammen i 2022, falder den samlede ramme i 2022 med ca. 20 mio. kr. ift. 2021.

En ikke uvæsentlig del af merbehovet i 2022 skal leveres baseret på konsulentkontrakter i rammen af driften. Prioritering heraf vil betyde, at forbrugsramme til it-udvikling igen i 2022 vil være væsentligt reduceret ift. før loftets indførelse.

KAKI har indtil nu gennemført substitution/konvertering af konsulenter der frigør anvendelse af gul indkøbskategori for ca. 15 mio. kr. med en målsætning om yderligere reduktion i konsulentforbruget på ca. 24 mio. kr. i løbet af 2022.

2. FORMÅL/PROBLEM

Forsvarsministeriets Investeringskomite afholder møde den 2. juli 2021. KAKI er i tilknytning hertil anmodet om at opstille behov for økonomiske rammer til it-driften i perioden 2022-25.

Bidraget skal indeholde en beskrivelse af status for den samlede periode, udfordringer i perioden 2021 – 23 og prioriteringsmuligheder i relation til it-driftsplanen for 2022 og 2023.

3. BAGGRUND

3.1. It-driftsplanens ramme for 2021

På koncernstyringsmødet den 9. november 2020 blev M1 i FMI indstilling til ramme for 2021 godkendt. Det opstillede merbehov på 142,8 mio. kr. på It-driftsplanen blev således imødekommet, idet 30 mio. kr. af disse blev indlagt som merplanlægning jf. styringsprincipperne for It-kapacitetsplanen.

Tabel 1: FINK godkendt M1 for ITD 2021

(mio. kr.)	2021
Nettobehov	569,8
Ramme 2020 3.1	426,9
Merbehov	142,8

I FMI oplæg var der ikke afsat midler til indfrielse af den ophobede tekniske gæld, der bl.a. var afledt af det i 2020 implementerede forbrugsloft på konsulenter. Aktiviteter i 2021 og 2022 til nedbringelse af dele af gælden blev på det tidspunkt estimeret til ca. 50 mio. kr., heraf ca. 25 mio. kr. i 2021.

Pba. ønske om igangsætning af aktiviteterne er dette efterfølgende blevet re-estimeret til ca. 30 mio. kr., der er indlagt i budget for 2021 som merplanlægning.

Efter rammeregulering i maj 2021, hvor ITD-rammen blev tilføjet yderligere ca. 82 mio. kr., er rammen øget til 618,6 mio. kr. Inden for rammerne af mulighed for merplanlægning er budgettet pt. ca. 648,0 mio. kr. Merbehovet er således inddækket.

3.2. Tidligere opgjorte flerårige rammer for It-driftsplanen

FMI oplæg til ramme for 2021 baserede sig på de af it-serviceudvalgene opgjorte flerårige behov for midler til understøttelse af it-driften 2021-24, der fremgår af nedenstående tabel 2. Opgørelsen viste således dengang en væsentlig ubalance mellem den tildelte ramme og behov.

Tabel 2: ITP ramme og behov 2021-2024

(mio. kr.)	2021	2022	2023	2024
Nettobehov	569,8	530,2	523,0	522,0
Ramme 2021 1.2	426,9	426,9	436,7	438,8
Merbehov	142,8	103,3	86,3	83,2

3.3. Rammer for oplæg til It-driftsplanen 2022 – 25

FMI PSI har ved mail (se bilag 1) anmodet om følgende materiale ift. It-driftsplanen:

It-driftsplanen (2021 – 2025)

- Status for den samlede periode
- Udfordringer i perioden 2021 – 2023

Opstilling af følgende scenarier med angivelse af ambitionsniveau, prioriteringsmuligheder og konsekvenser for forretningen i perioden 2022 og 2023.

1. Rammerne for ITU og ITD gives en substantiel tilførsel for at imødekomme og tilgodese alle efterspurgte forretningsmæssige behov for vedligeholdelse og udvikling af koncernens it-systemer.
2. Rammerne for ITU og ITD tilføres midler i forhold til at sikre forskellige grader af både teknisk vedligeholdelse og af de efterspurgte forretningsmæssige behov for vedligeholdelse og it-udvikling af koncernens it-systemer. FMI udarbejder et antal underscenarier som beslutningsoplæg.
3. Rammen for ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023 jf. hensigtserklæringen fra 20. møde i FINK november 2020.
4. Uændrede rammer ift. de aktuelt fastlagte for 2022 og 2023.

4. BEHANDLING

4.1. Status for den samlede periode

De i forliget udstukne årlige rammer for It-kapacitetsplanen har ligget på ca. 380 mio. kr., hvor den i 2020 blev tilføjet ca. 50 mio. kr. primært afledt af Forligsinitiativ 74, Centralisering af anskaffelse på øvrigt drift. Da der blev tilføjet et tilsvarende antal opgaver/udgifter var tilførsel så at sige neutral.

Set i relation til det betydelige samlede antal komplekse it-systemer og platforme, der drives af KAKI, har denne ramme gennem flere år været meget lav. Med fokus på imødekommelse af forretningsmæssige behov for it-understøttelse af forretningsprocesser har den lave ramme medført opbygning af teknisk gæld, idet nødvendige tekniske opgraderinger er udskudt til senest mulige tidspunkt.

Systemernes manglende robusthed og stabilitet var tydelig allerede i 2019 og blev forstærket af hjemsendelse af koncernens medarbejdere i foråret 2020, hvorfor forbruget i disse år steg til hhv. ca. 505 mio. kr. og 566 mio. kr.

Den manglende robusthed og stabilitet har medført behov for ikke bare at udføre en række udsatte tekniske opgraderinger, men også at om-lægge visse systemer til nye og i nogen grad dyrere systemer. Derudover er efterslæb på løbende udskiftning af hardware og opgradering af software på systemerne blevet tydeligt og har været medvirkende årsag til manglende stabilitet.

Med baggrund i ubalancen mellem tildelt ramme og behov igangsatte kapacitetsansvarlig Koncern it (KAKI) i februar 2021 en opdatering af behovsopgørelse for it-driften for 2022-25 med fokus på 2022 og 2023 via de etablerede it-serviceudvalg.

Resultatet heraf viser væsentlig øgede behov ift. tidligere opgørelse og dermed en endnu større ubalance mellem tildelt ramme og behov for midler til understøttelse af it-driften.

Tabel 3: ITD ramme og behov 2022-2025

(mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Nettobehov	667,5	673,9	614,1	636,6
Ramme 2021 1.2	432,6	444,6	446,8	446,7
Merbehov	234,9	229,3	167,3	189,8

Tabel 4: ITD øgede behov 2022-2025

(mio. kr.)	2022	2023	2024	2025 ¹
Behov opgjort 2020	530,2	523,0	522,0	522,0
Behov opgjort 2021	667,5	673,9	614,1	636,6
Difference	137,3	150,9	92,1	114,6

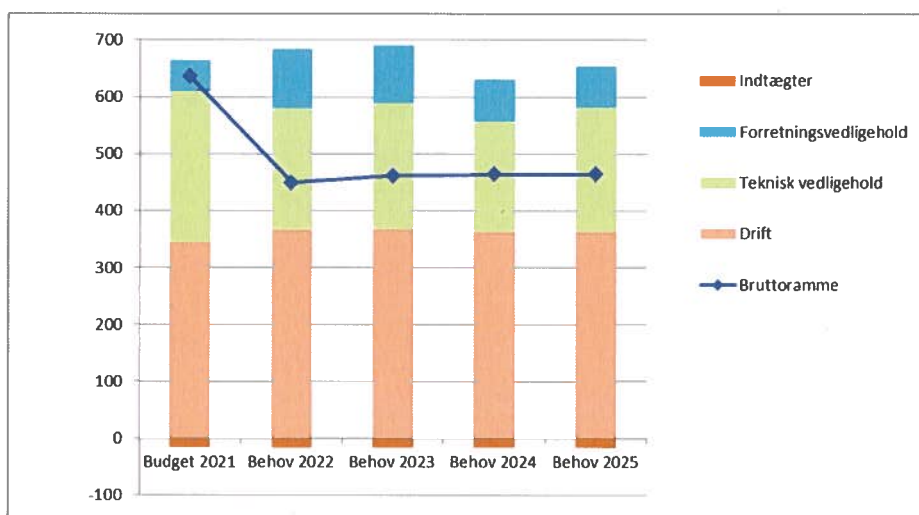
¹Blev ikke opgjort i 2020 og er således arbitrært sat til behov for opgjort for 2024

Området omfatter it-drift, teknisk vedligehold og forretningsmæssigt vedligehold, der defineres som anført i tabel 3 nedenfor.

Definition	Beskrivelse
It-drift (D)	Denne rene opretholdelse af eksisterende og kørende it-services jf. indgåede aftaler (Service Level Agreements, SLA) mellem Koncern It og kunderne. Udfald i driften af den pågældende it-service vil have konsekvenser for forretningen i forhold til opgaveløsningen.

Definition	Beskrivelse
Teknisk vedligehold (T)	Planlagte og nødvendige tekniske forbedringer af hardware eller software, der er med til at sikre en god og stabil drift af services – men som kan skydes i kortere eller længere tid, hvilket beror på de forretningsmæssige konsekvenser og risici, der er forbundet med ustabil drift af den/de efterspurgte it-services.
Forretningsmæssigt vedligehold (F)	Mindre opgaver (der ikke berettiger til et egentligt it-udviklingsprojekt) som beror på, at forretningen har behov for noget nyt, noget mere eller behov for en forandring af noget eksisterende.

Opgjort på it-driftsplanen 2021-25 fordeler de tre kategorier sig således (se bilag 2).

(mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Drift (D)	365,6	366,9	362,2	362,4
Teknisk vedligehold (T)	214,2	221,9	195,3	219,0
Forretningsmæssigt vedligehold (F)	104,7	102,1	73,6	72,2
Indtægter (I)	-17,0	-17,0	-17,0	-17,0
Samlet behov	667,5	673,9	614,1	636,6

Det væsentlige fald i budgetbehov i 2024 og 2025 skyldes:

- DeMars forretningsmæssige vedligehold indstilles grundet opgradering til S/4 HANA, ca. 28 mio. kr. – dog stigning i teknisk vedligehold 2025 grundet udskiftning af servere, ca. 25 mio. kr.
- Transition efter KESDH udbud afsluttet, ca. 5 mio. kr.
- Omlægning af moduler på HJV.DK og opgradering afsluttet, ca. 11 mio. kr.

4.2. Udfordringer i perioden 2021-23

Det væsentligt forøgede behov i 2022 og 2023 ift. det i 2020 opgjorte skyldes overordnet følgende opjusterede behov (ca. pr. år):

Kategori	Service og beskrivelse	Forøgelse ¹
D	<u>Delte services (infrastruktur og netværk)</u> Licensudgifter til ny teknologisk platform ved datacenter, der giver den nødvendige stabilitet og skalerbarhed	15
D	<u>Lokal it</u> Udrulning af Smartphone til alle MA i FKO	6
T	<u>Standardarbejdsplads</u> MS Teams og ny FVAS/FIA platform	6
T	<u>DeMars</u> Forberedelse til opgradering til SAP S/4HANA ²	5
T	<u>KESDH</u> Transitionsudgifter efter KESDH genudbud	5
T	<u>Lokal it</u> Udrulning af Smartphones til alle MA i FKO	11
F	<u>Videndeling</u> Omlægning af websider på Koncernfælles intranet (KFI)	5
F	<u>DeMars</u> Nye og tilpasning af eksisterende løsninger af styrings- og compliancemæssig karakter ³	30
F	<u>CIS operative og REGNEM</u> Udvidelse af adgang til REGNEM, BICES, HEM-NET	7
F	<u>HJV.DK</u> Øget digitalisering på Hjemmeværnets område, herunder omlægning af moduler på HJV.DK, opgradering HJV.DK, implementering af MS Teams	30

¹ Omtrentligt beløb i mio. kr.

² Opgraderingen til SAP S/4HANA er af forretningsansvarlig planlagt gennemført 2023 og frem, idet finansiering ventes tilført fra FMN ramme til centralt styrede initiativer (CSI). Posten er således de nødvendige tekniske forberedelser til opgraderingen.

³ Inklusiv ca. 4 mio. kr. vedr. SØKI, der dog formodes finansieret fra CSI

4.3. Opstilling af scenarier

Som led i opgørelse af budgetbehov har it-serviceudvalgene vurderet konsekvenser af udskydelse af teknisk og forretningsmæssigt vedligehold ud fra følgende kategorisering/kriterier:

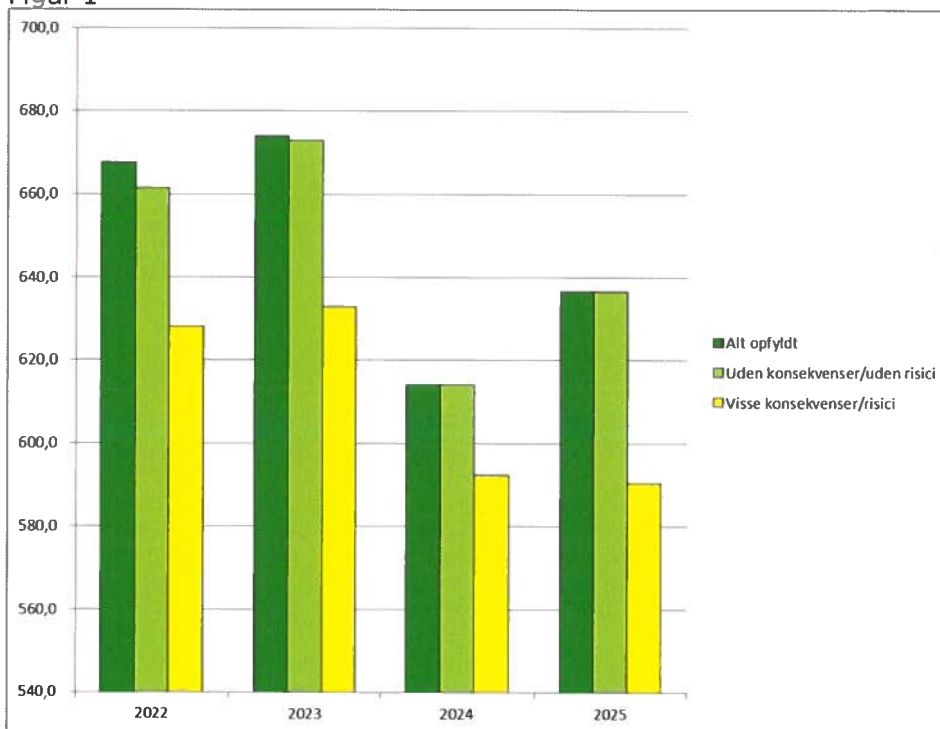
Kategori	Beskrivelse
GRØN	Hvis budget tildeles kan service/system understøtte opgaveløsningen/forretningsprocesserne og/eller system/service er fuldt ud supporteret.
GUL	Hvis budget ikke tildeles kan service/system ikke kun delvis understøtte opgaveløsningen/ forretningsprocesserne og/eller system/service er kun delvist supporteret.
RØD	Hvis budget ikke tildeles kan service/system ikke understøtte opgaveløsningen/ forretningsprocesserne og/eller system/service er ikke supporteret.

Ud fra denne kategorisering kan der opstilles følgende økonomiske scenarier, idet scenariet med fuld inddækning af behovet er markeret mørkegrønt.

Scenarie	2022	2023	2024	2025
Mørkegrøn	667,5	673,9	614,1	636,6
Grøn	661,5	672,9	614,1	636,6
Gul	628,1	633,0	592,4	590,4

Af figur 1 fremgår en grafisk visning. De mulige reduktioner er detaljeret beskrevet i bilag 2 og 3.

Figur 1

Beløb i mio. kr.

På denne baggrund og jf. pkt. 3.3 opstilles følgende scenarier:

1. Imødekommelse af alle efterspurgte behov
2. Forskellige grader af både teknisk og forretningsmæssig vedligeholdelse
  - a. Imødekommelse af kun absolut nødvendige behov
  - b. Yderligere reduktion i vedligehold
3. ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023
4. Uændrede rammer for 2022 og 2023.

For hvert scenarie beskrives den direkte effekt af og/eller den afledte risiko ved reduktion i budget ift. fuld inddækning af opstillede behov. Risici og konsekvenser for berørt it-services/it-serviceudvalg er detaljeret beskrevet i bilag 2 og 3.

4.3.1. Muligheder og konsekvenser ved scenarierne

Scenarie 1: Imødekomme alle efterspurgte behov

I dette scenarie imødekommes de af it-serviceudvalgene samlede behov, hvor drift samt al teknisk og forretningsmæssigt vedligehold selv sagt vil blive understøttet.

(mio. kr.)	2022	2023
Ramme	432,6	444,6
Behov	667,5	672,7
Merbehov	234,9	228,0

Det giver mulighed for den fortsat nødvendige tekniske opgradering/stabilisering af platforme og systemer, der giver den efterspurgte stabilitet og funktionssikkerhed.

Samtidig giver scenariet mulighed for nødvendig udbredelse af klassificerede systemer samt compliance- og styringsmæssig it-understøttelse af forretningsprocesser.

Henset til den tekniske gæld, der allerede i dag efterlader en stor del af platforme og systemer delvist supporterede, ses der ikke mulighed for reduktion af teknisk vedligehold.

Scenarie 2a: Imødekomme kun absolut nødvendige behov

I dette scenarie kan der reduceres i aktiviteter og dermed udgifter til et niveau, hvor der er **mellem risiko** for, at services/systemer **ikke** kan understøtte opgaveløsningen/forretningsprocesserne, som de er i dag/er ønsket fremadrettet og/eller systemer/services ikke er supporteret, og der dermed er **mellem risiko** for udfald.

(mio. kr.)	2022	2023
Ramme	432,6	444,6
Behov	628,1	633,0
Merbehov	195,5	188,3

I scenariet reduceres aktiviteter og dermed udgifter til et niveau, hvor services/systemer **akkurat** kan understøtte opgaveløsningen/forretningsprocesserne som de er i dag og/eller systemer/services er akkurat er supporteret, men hvor der er risiko for udfald.

Scenariet omfatter udskydelse af udskiftning af PC'ere, skærme samt IP- og mobiltelefoner med 1 - 2 år. [REDACTED]

Tilsvarende udsættes en vis mængde teknisk vedligehold af både den fysiske platform og applikationslaget af DeMars. Dette vil medvirke til opbygning af teknisk gæld, der skal indfris på et senere tidspunkt.

Derudover reduceres forretningsmæssigt vedligehold af Befalingsadministrationssystemet (BAS), Forsvarets arbejdsmiljødatabase, moduler på HJV.dk, Forsvarsinfo, Koncernfælles Internetplatform, FAK uddannelsesplatform samt DeMars. Reduktionerne vil mindske muligheder for at holde platformen relevant ift. styrelsernes forretningsprocesser.

I scenariet fastholdes den af Forsvarskommandoen højt prioriterede og teknisk nødvendige udskiftning af PC'ere på HEM-klassificerede systemer og VTC-anlæg på alle netværk.

Scenarie 2b: Yderligere reduktion i vedligehold

I dette scenarie reduceres i *forretningsmæssige* aktiviteter og dermed udgifter udover de i scenarie 2a¹ anførte reduktioner og dermed til et niveau, hvor der er **stor risiko** for, at services/systemer **ikke** kan understøtte opgaveløsningen/forretningsprocesserne, som de er i dag/er ønsket fremadrettet. Tekniske aktiviteter reduceres ikke yderligere hvorfor der dermed er **mellem risiko** for udfald (samme som i scenarie 2a).

(mio. kr.)	2022	2023
Ramme	432,6	444,6
Behov (scenarie 2a)	628,1	633,0
Merbehov	195,5	188,3
Maksimal mulig reduktion F	-86,1	-93,5
Min. til overholdelse af compliance	10,0	10,0
Minimum merbehov	119,4	104,9

I nedenstående tabel 5 er *mulige* reduktioner ift. forretningsmæssigt vedligehold (F) i 2022 og 2023 listet.

Der er *ikke* reduceret ift. Forligsiniciativ 42, Cybersikkerhed i FMI.

Der afsættes 10 mio. kr. til absolut nødvendigt (compliance) vedligehold.

Afledte risici/konsekvens vil afhænge af valg af reduktioner jf. bilag 4.

Ift. forretningsmæssigt vedligehold vil budgetreduktionerne medføre stor reduktion i muligheder for at sikre at opgaveløsningen/forretningsprocesserne, som de er i dag understøtter og i særdeleshed udvikles i takt med forretningens behov for yderligere digitalisering.

¹ Der er i scenarie 2a reduceret forretningsmæssigt vedligehold for hhv. 21,4 og 10,8 mio. kr. i hhv. 2022 og 2023

Tabel 5: Mulige reduktioner ift. T og F i 2022 og 2023

Kategori	Service og beskrivelse	Reduktion ¹	
		2022	2023
T	<u>DeMars</u> Forberedelse til opgradering til SAP S/4 HANA	5,0	5,0
F	<u>Standardarbejdsplads</u> Udvidelse af og rådgivning ift. udvidelse af Teams funktionalitet	4,5	4,0
F	<u>Videndeling</u> Omlægning af websider på Koncernfælles intranet (KFI)	5,0	5,0
F	<u>VTC</u> Yderligere 41 anlæg om året på FIIN, HEMNET og BICES	2,1	2,1
F	<u>REGNEM</u> Udbredelse til flere MYN i FMN koncern, 15 pr. år	2,0	2,0
F	<u>HJV.DK</u> Øget digitalisering på Hjemmeværnets område, herunder opgradering af mailkvota og implementering af MS Teams	22,2	18,7
	Normal ramme til forretningsmæssigt vedligehold	2,7	2,7
F	<u>DeMars</u> Nye og tilpasning af eksisterende løsninger af styrings- og compliancemæssig karakter ²	13,8	25,0
	Normal ramme til vedligehold	22,4	22,4
F	<u>HR-services og PPM</u> Løbende vedligehold af mindre systemer, herunder BAS, FAD og PPM	1,0	1,0
F	<u>Elektronisk patient- og tandlægejournal</u> Etablering af nye integrationer	1,5	1,3
F	<u>CIS operative services</u> Udvidelse af antal lokationer og terminaler til BICES og HEMNET	3,9	4,3
I alt		86,1	93,5

¹ Omtrentligt beløb i mio. kr.

² Budget til SØKI projekter på hhv. 4 og 3 mio. kr. er ikke reduceret

Scenarie 3: ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023

I dette scenarie reduceres aktiviteter og dermed udgifter til et niveau, hvor der er **meget stor risiko** for, at services/systemer **ikke** kan understøtte opgaveløsningen/ forretningsprocesserne som de er i dag/er ønsket fremadrettet og/eller systemer/services ikke er supporteret, og der dermed er **stor risiko** for udfald.

(mio. kr.)	2022	2023
Ramme	432,6	444,6
Tildeling	532,6	544,6
Inddækkede merbehov	100,0	100,0

Driftmæssige forpligtelser (betaling af licenser og driftsvederlag) for ca. 366 mio. kr. overholdes. Teknisk vedligehold reduceres fra ca. 233 mio. kr. til ca. 175 mio. kr.

Dette medfører yderligere reduktion i udskiftningsfrekvensen for PC'ere, skærme med 1 år og derudover udskydelse af udskiftning/friskning af netværks- og infrastrukturkomponenter samt udskiftning af PC'ere på HEM-klassificerede systemer og VTC-anlæg på alle netværk. Herudover reduceres planlagt udskiftning AV-udstyr og lokalt internetudstyr.

Den lavere udskiftningsfrekvens vil således medføre opbygning af væsentlig teknisk gæld [redacted] tilsvarende eller værre end der er oplevet i 2020 og 1. halvår 2021, idet nødvendigt vedligehold af den infrastruktur og netværk, der er grundlaget for alle koncernens it-services ikke vil kunne gennemføres i tilstrækkelig grad.

[redacted]

Dertil vil grundlaget for den af program It-konsolidering og transformation (PIT) planlagte udrulning af FIA PC blive forlænget.

Til absolut nødvendigt forretningsmæssigt vedligehold (compliance) afsættes 10 mio. kr.

Der kan således ikke gennemføres yderligere udbredelse af PC'ere på HEM-klassificerede systemer og heller ikke VTC-anlæg på alle netværk.

Der er endvidere risiko for, at services ikke kan supporteres, idet der ikke opgraderes til nyere/supporterede versioner, herunder eks. opgradering af Skype for Business, der anvendes ved Hjemmewænet og Beredskabsstyrelsen samt opgradering/migrering af en række serverbaserede applikationer til nyeste serverversion, herunder outsourcete systemer som HJV.DK og DeMars.

Scenarie 4: Uændrede rammer for 2022 og 2023.

I dette scenarie reduceres aktiviteter og dermed udgifter til et niveau, hvor services/systemer **med stor sikkerhed ikke kan understøtte** opgaveløsningen/ forretningsprocesserne som de er i dag og/eller systemer/services ikke er supporteret, og med **meget stor sandsynlighed for udfald**.

(mio. kr.)	2022	2023
Ramme	432,6	444,6
Tildeling	432,6	444,6
Inddækkede merbehov	0,0	0,0

Driftmæssige forpligtelser for ca. 366 mio. kr. overholdes fortsat. Teknisk vedligehold reduceres med yderligere 95 mio. kr., idet der kun afsættes 5 mio. kr. til absolut nødvendigt (compliance) forretningsmæssigt vedligehold

Reduktion af vedligehold til dette niveau vil medføre urealistiske rammer for opretholdelse af koncernens services og dermed den nødvendi-

ge it-mæssige understøttelse af forretningens processer, særligt hvis den fastholdes i 2 år.

Eksempelvis vil kun 10 – 20 % af servere, netværksudstyr, PC'ere, mobiltelefoner, der er planlagt udskiftet for at sikre at de er supporterede, blive udskiftet. Tillige er teknisk vedligehold af DeMars og HJV.DK reduceret med 80 %; dette bryder ikke med kontraktuelle forpligtelser, men vil kunne medføre at driftsleverandørerne ikke vil kunne leve op til deres driftsforpligtelser og kvaliteten af it-services vil dermed være voldsomt forringede.

4.3.2. KAKI personalekapacitet

Det opstillede budget i scenarie 1 for 2022 og 2023 ligger ca. 18 % højere end 2020 og ca. 8 % højere end nuværende ramme for 2021 (618 mio. kr.). Den væsentligste forøgelse er i forhold til forretningsmæssigt vedligehold, hvoraf langt størsteparten håndteres af eksterne leverandører. Se tabel 6 nedenfor.

Tabel 6: Forbrug 2020 og budget 2021-2023

(mio. kr.)	2020	2021	2022	2023
Drift (D)	336,8	343,6	365,6	366,9
Teknisk vedligehold (T)	209,5	264,9	214,2	221,9
Forretningsmæssigt vedligehold (F)	39,7	56,4	104,7	102,1
Indtægter	-19,3	-17,0	-17,0	-17,0
Total	566,7	648,0	667,5	673,9
Resultat/ramme/budgetbehov	566,7	618,6	667,5	673,9

I scenarie 1 og 2a vil der være opgaver, der kræver ressourcer til særligt opgave-/teamledelse, men også enkelte yderligere tekniske kompetencer er nødvendige for at kunne levere ift. alle opstillede behov.

Jf. tabel 7 er der på den baggrund behov for tilførsel af 5,7 mio. kr. i kapacitetsløn.

Tabel 7: Kapacitetstilførselsbehov

(mio. kr.)	ÅV	KAPLØN
Opgave-/teamledere	4	2,2
Tekniske kompetencer infrastruktur, netværk, portaler	3	2,0
Arkitekter ¹	2	1,5
Samlet behov	9	5,7

¹ I 2021 konstateres et øget behov for udvikling og det ventes at fortsætte i årene frem. Endvidere øges it-systemernes kompleksitet bl.a. afledt af ønsket om stabilitet/robusthed.

4.3.3. Konsulentforbrugsramme

Indførelse af loft for konsulentforbrug i 2020 har medført væsentlig reduktion i KAKI mulighed for at skalere kapacitet til udførelse af drift og vedligehold. Derudover har det nedsat smidigheden i forhold hertil, særligt i den sidste del af, idet der på de fleste områder skal gennemføres lovpligtige (mini-)udbud af mellem 1 – 6 måneders varighed.

Trods en forøgelse af forbrugsrammen i 2022, falder den samlede ramme i 2022 med ca. 20 mio. kr. ift. 2021.

Tabel 8: Konsulentforbrugsramme pr. juni 2021

(mio. kr.)	2021	2022
Rammeregulering pr. DEC 2020	164,1	149,5
Rammeregulering MAJ 2021	20,0	15,0
Ramme	184,1	164,5

En ikke uvæsentlig del af merbehovet i 2022 skal leveres baseret på konsulentkontrakter, herunder ca. 30 mio. kr. ekstra til DeMars og 5 – 10 mio. kr. til bl.a. omlægning til MS Teams ved Hjemmeværnet.

Skal dette prioriteres vil det betyde, at forbrugsramme til it-udvikling igen i 2022 vil være væsentligt reduceret ift. før loftets indførelse.

KAKI har indtil nu gennemført substitution/konvertering af konsulenter der har frigjort anvendelse af gul indkøbskategori for ca. 27 mio. kr. KAKI fortsætter substitution med en plan om yderligere reduktion i konsulentforbruget på op til ca. 24 mio. kr. i løbet af 2022. Dette er dog behæftet med en vis usikkerhed, da de tilbageværende konsulenter besidder kompetencer, der er sværest at rekruttere.

KAKI finder, at der anlægges en stram fortolkning af Finansministeriets kategori for outsourcet drift. KAKI kan konstatere at også outsourcet teknisk vedligehold kategoriseres som gul indkøbskategori, trods det forhold, at eksterne leverandører er kontraktligt forpligtet til at udføre dette for at sikre en supporteret og driftsikker platform/system. Kategorisering af disse opgaver som outsourcet drift og dermed grøn indkøbskategori ville aflaste konsulentforbrugsrammen for gul indkøbskategori med ca. 19 mio. kr.

Trods frigørelse af konsulentforbrug vil scenarie 1 og 2a få betydning for muligheder for it-udviklingsaktiviteter i rammen af It-porteføljeudvalget, da en væsentlig del af forbrugsrammen vil fortsat skulle anvendes til ITD.

4.3.4. Budgetusikkerheder

Der er i scenarierne 2b – 4 indlagt reservepulje på 5 – 10 mio. kr. til dækning af udgifter afledt compliancekrav, der måtte opstå i perioden. Der er dog usikkerhed ift. om dette vil være dækkende.

De med forligsinitiativ 74, Centralisering af indkøb på øvrig drift, overtagne systemer har ikke i alle tilfælde den nødvendige tekniske og forretningsmæssige kvalitet, hvor der kan opstå merudgifter hertil.

Der er i budgetter i scenarie 1 – 2b indlagt 32 mio. kr. i 2022 til nedbringelse af teknisk gæld. Estimerer er behæftet med en vis usikkerhed.

Afledt af opsigelsen af aftalen med ISS har Forsvarsministeriet ejendomsstyrelse rejst ønske om hjemtagning af den af ISS leverede bestillingsportal, MitFES. Den økonomiske konsekvens ift. investering og drift af it-systemet er under afklaring i Forsvarsministeriet ejendomsstyrelse.

5. KONKLUSION OG ANBEFALING

Med udgangspunkt i de af it-servicevalgene opstillede behov og input til reduktioner med deraf afledte konsekvenser kan der opstilles 5 scenarier anført i nedenstående tabel.

- 1: Imødekommelse af alle efterspurgte behov
- 2a: Imødekommelse af kun absolut nødvendige behov
- 2b: Yderligere reduktion i vedligehold
- 3: ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023
- 4: Uændrede rammer for 2022 og 2023.

Via de It-ansvarlige indstiller KAKI til fortsat styrket indsats ift. stabilisering og fornyelse af eksisterende platforme ligesom de Forretningsansvarlige indstiller til øget digitalisering gennem videreudvikling og yderligere udbredelse af eksisterende systemer. Sidstnævnte gælder særligt ift. DeMars og på Forsvarskommandoens og Hjemmeværnskommandoens områder.

De 5 scenariers økonomiske behov på It-driftsplanen og den direkte effekt af og/eller den afledte risiko ved reduktion i budget ift. fuld inddækning af opstillede behov er opsummerede i nedenstående tabel 9 og diagram.

Det for scenarie 2b anførte budget er af KAKI arbitrært fastlagt, idet det vil være op til FINK at beslutte den økonomiske ramme skulle dette scenarie blive valgt.

KAKI kan ikke anbefale scenarie 3 og 4, da systemers hardware og software ikke tilstrækkelig grad vil kunne holdes opdaterede. De utilstrækkelige rammer i scenarierne vil endvidere medføre en væsentlig opbygning af teknisk gæld, der vil skulle indfris i de efterfølgende år, hvilket vurderes samlet at blive dyrere end fastholdelse det i 2020-21 opbyggede tekniske niveau.

De lave rammer vil også reducere muligheden for teknisk vedligehold af outsourcete systemer. Dette bryder ikke med kontraktuelle forpligtelser, men vil kunne medføre at driftsleverandørerne ikke vil kunne leve op til deres driftsforpligtelser.

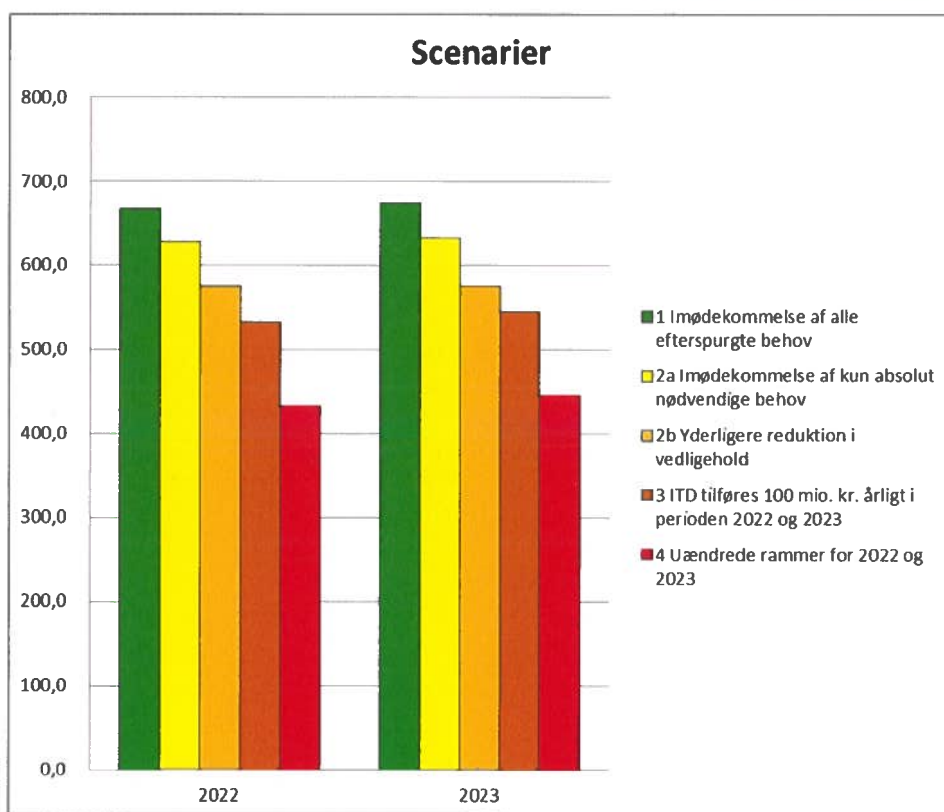
Disse scenarier vurderes derudover at få væsentlig betydning for forretningens evne til at udføre sine opgaver.

Med baggrund i den meget væsentlige efterspørgsel efter stabile it-systemer indstiller KAKI, at scena-

rie 1 vælges. Dette vil medføre en tilførsel på hhv. 234,9 og 228,0 mio. kr. til ITD i finansårene 2022 og 2023.

Tabel 8: Scenarier og afledt effekt/risiko

Nr	Beskrivelse	2022		2023		Effekt/Risiko	
		Budget	Merbehov	Budget	Merbehov	Forretning	Teknisk
1	Imødekomelse af alle efterspurgte behov	667,5	234,9	673,9	229,3	INGEN	INGEN
2a	Imødekomelse af kun absolut nødvendige behov	628,1	195,5	633,0	188,3	MELLEME	MELLEME
2b	Yderligere reduktion i vedligehold	552,1	119,4	549,5	104,9	STOR	MELLEME
3	ITD tilføres 100 mio. kr. årligt i perioden 2022 og 2023	532,6	100,0	544,6	100,0	MEGET STOR	STOR
4	Uændrede rammer for 2022 og 2023	432,6	0,0	444,6	0,0	MEGET STOR	MEGET STOR

6. AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Budgetter bør være endeligt etablerede senest september 2021, således der er det fornødne planlægningsgrundlag for 2022 og frem og således retningslinjer for budgetlægning overholdes.

KAKI indstiller, at rammer for min. 2022 udmeldes senest 6. august 2021.

Link til bilag

1. [FMN anmodning om materiale til drøftelse på 21. møde i FINK i r.t. kapacitetsplan it for perioden 2021 - 2025, D-887010, 16-06-2021 \(Vis\)](#)
2. [It-serviceudvalgsbudgetter 2021-25, opdateret JUN 2021, D-887009, 16-06-2021 \(Vis\)](#)
3. [Konsekvensvurdering DeMars 2022-25, D-887007, 16-06-2021 \(Vis\)](#)
4. [Mulige reduktioner ift. scenarie 2b inkl. konsekvensbeskrivelser, D-887008, 16-06-2021 \(Vis\)](#)